

Bostadsrättsförening Jupiter 1 i Täby

Hur du sköter din lägenhet!

– vad är nytt och hur fungerar det?

I lägenheten

Ni har nu fått ett renoverat badrum, samt stambyte både där och i kök. Ni har även fått en ny jordfelsbrytare. Så här kommer lite skötselråd, tips och trix hur ni underhåller er lägenhet när det kommer till de renoverade delarna.

OBS! Tänk på att alltid använda milda rengöringsmedel när du rengör kranar, kromade rör och plaströr samt att inte använd verktyg på plaströren. Poleringsmedel kan repa samt verktyg kan skada rören allvarligt.

Brand

I varje lägenhet bör man ha minst en brandvarnare för din egen och andras säkerhet. Placering bör vara så centralt i lägenheten som möjligt. Det är ni själva som ansvarar för rengöring och test. Tänk på att testa er brandvarnare minst 1 gång/ år.

Ventilation

Ventilerna bör rengöras ett par gånger per år. Torka då av ventilen på utsidan med vatten och mildt rengöringsmedel, men ändra **inte** inställningen på ventilen. Det är även viktigt att du **inte täcker över** eller **täpper till** ventilerna. Detta för att er luftkomfort i lägenheten ska vara så optimal som möjligt.

Kök

I köket så har det stambyttts vilket innebär nytt vattenlås samt även föreberett för diskmaskin. Det har även funnits möjlighet att välja en ny blandare som tillval.

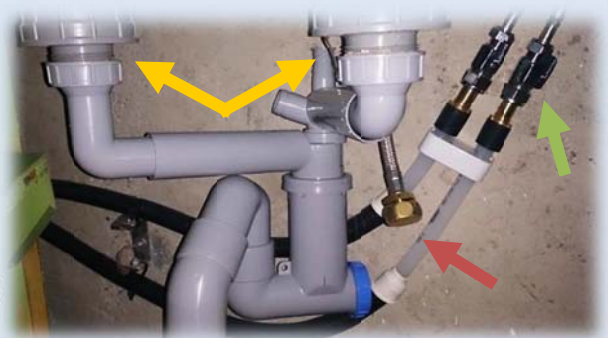
Under diskbänken

Avstängningsventiler för kall- och varmvatten (grön pil).

Vattenanslutning till diskmaskin (röd pil). Tänk på att diskmaskin måste kopplas in av behörig fackman.

Vattenlås – för rensning gör ni så här:

- Släpp på de två muttrarna i hoarna (gula pilar) (Det sitter packning i hoarna som är viktigt att det kommer tillbaka på rätt sätt efter rensning.)
- Vik sedan ut låset över en hink.
- Släpp på den blå muttern.
- Testa tätheten i vattenlåset efter återmontering.

Diskmaskin

Det är förberett för diskmaskin i köket. Elinkoppling sker via 230V uttag. Om inte diskmaskinen är försedd med jordad stickpropp måste du anlita en behörig elektriker för inkoppling. Även vatten och avlopp till diskmaskin ska kopplas in av en behörig fackman. På blandaren i köket finns ett vred (röd pil) nertill, det ska vara i läge 0 (uppåt) om du **inte** har en diskmaskin ansluten, se bilden.

Badrum

Badrummet har totalrenoverats samt stambytt, så här ser allt nytt och fräscht. Det finns vissa tillval som ni kunde göra och dessa påverkar självklart vad just ert badrum är utrustat med. Här kommer lite tips och trix om hur ni underhåller ert badrum på bästa sätt oavsett vilka tillval ni gjort.

Värme

Värmesystemet i badrummet är en ny handdukstork som är kopplad på vatten, detta betyder att när värmesystemet är avstängt kommer den vara kall.

Ni som valt en elpatron som tillval bör tänka på att stänga av ventilerna när ni kör med elpatronen sommartid, elpatronen höjer komforten i badrummet på sommaren då värmesystemet är avstängt.

Belysning

Ni har som tillval kunnat välja infällda spottar i tak. Lampan i dessa kommer självklart behöva bytas ut när den slutar fungera. Det finns då en liten fjäder som man lättar på för att få bort glaset och kommer då åt att byta lampan.

OBS! När ni lättar på fjädern (gul pil) är det inget som håller glaset på plats, var därför beredd på att glaset kommer att lossna.

Tips! Lägg gärna något mjukt på golvet innan ni lättar på fjädern för att lossna glaset. På så sätt kan glaset ev. klara sig om olyckan skulle vara framme.

Där ni har badrumsskåp med lysrörsbelysning så måste ni ta bort plastskyddet för att komma åt att byta lysröret när det behövs. Böj då försiktigt upp plastskyddet med båda händerna på vardera sida och ta bort det.

Där ni har badrumsskåp med halogenbelysning så måste ni först ta bort skyddsglaset genom att vrida konsollen tills fästena är i jacken och sedan dra nedåt. Därefter är det bara att ta tag i själva lampan och dra rakt ut.

OBS! - Sätt ej i starkare lampa än föreskrivet, det blir för varmt så ram och hållare smälter.

Golvbrunn

Vattenlåset i golvbrunnen ser till att det inte kommer upp dålig lukt från avloppet. Dock så fastnar det skräp i detta, beroende på hur man använder avloppet och hur ofta. Märker ni att vattnet rinner undan dåligt eller att det börjar lukta illa, då är det dags att göra rent vattenlåset. Detta är väldigt lätt att göra och går till så här;

Demontering/ rengöring

- Ta bort brunnssilen.
- Fäll upp handtaget och dra vattenlåset rakt upp.
- Ta isär koppen från hållaren, gör rent med mildt diskmedel.

Återmontering

- Tryck försiktigt tillbaka vattenlåset.
- Se till att vattenlåset sitter i bottenläge och fyll på med vatten.
- Lägg tillbaka brunnssilen.

Tips! Smörj in o-ringens med mild tvållösning för enklare montage.

Tvättmaskin

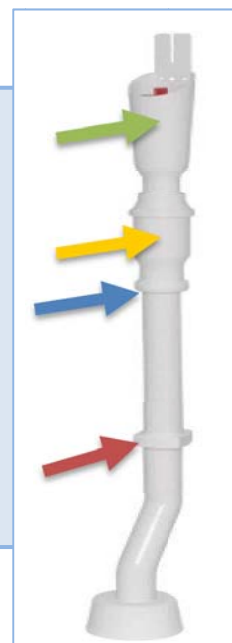
Det är förberett med tvättmaskin i badrummet. Elnöppning sker via 230V uttag. Om inte tvättmaskinen är försedd med jordad stickpropp så måste ni anlita en behörig elektriker för inkoppling. Även vatten och avlopp till maskinen ska kopplas in av behörig fackman. Det sitter en proppad T-koppling ovan dusch som är avsedd för vatten till tvättmaskin samt en avsättning i golv för tvättmaskinsavlopp.

OBS! Tänk på att avstängningsventilen till vattnet, för tvättmaskinen, ska peka lodrätt när maskinen **inte** används.

Ni som valt inkoppling av tvättmaskin har fått en avstängningsventil monterad samt ett avlopp monterat på vägg för tvättmaskin. Det är självrengörande men om något har trillat ner och/ eller fastnat måste även detta rengöras.

Så här gör du då;

- Öppna rörklämmorna runt röret (röd pil).
- Lossa på muttern ur vattenlåsets nedre del, mot röret (blå pil).
- Gånga ur spillmuffen (grön pil) vattenlåsets (gul pil) övre del genom att rotera det raka låset med handkraft.
- Tag loss det raka låset från rör (och spillmuff).
- Håll låset i handen och gånga loss den övre delen av vattenlåset, med händerna och lyft av överdel med dykrör.
- Lyft ur "koppen" (ev. måste du trycka underifrån på koppen för att den ska lossna).
- Rengör därefter invändigt samt alla lösa delar med borste och mild tvållösning.
- Montera sedan ihop delarna igen med handkraft i omvänd ordning.
- Kontrollera att det är tätt genom att hälla vatten i röret.

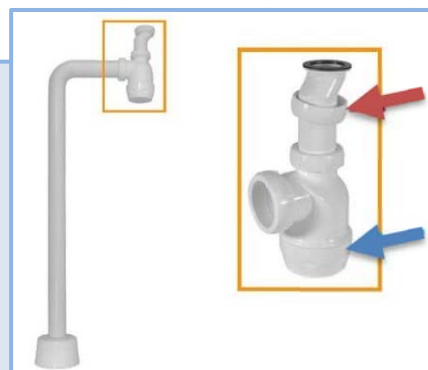
Tvättställ

Vattenlåset under tvättställ kan även det behöva rengöras med jämna mellanrum och det är väldigt lätt gjort. Så här gör du då;

- Ställ en hink under vattenlåset, för ev. spillvatten.
- Skruva loss den lekande muttern från tvättställets bottenventil (röd pil).
- Vinkla ut vattenlåset från bottenventilen.
- Skruva loss koppen (blå pil).
- Rengör kopp och hus (huset sitter kvar på röret) med borste.
- Återmontera i omvänd ordning.
- Testa tätheten genom att spola i tvättställ.

OBS!

Använd endast handkraft när ni jobbar med plaströr, detta då de lätt skadas av verktyg. Det sitter en liten o-ring i koppen, i dolt spår, denna får inte skadas.

Kakel och klinker

Kakelplattor eller glaserade klinkerplattor rengörs i första hand med vatten samt eventuellt med neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel – typ diskmedel eller ”Allrengöring”. Kalkavlagringar, som bildats p.g.a. kalkhaltigt vatten avlägsnas enklast med svart surt rengöringsmedel – typ ättiksprit, dock ska fogarna vara ordentligt nerblötta innan tvättning. Avsluta all rengöring med att noga skölja med rent vatten och mjuk svamp. Torka med torr trasa.

Cementbundna fogar har en viss porositet och kan ibland, på fuktiga golvytor, vara grogrund för mögeltillväxt. Detta motverkas bäst genom rengöring med alkaliskt rengöringsmedel och god ventilation av utrymmet.

Ni som valt natursten har en något mer porös och porig sten. Där bör man göra en våtrengöring med vatten och återfettande rengöringsmedel/såplösning, normalt en gång per vecka. Behandling med såplösning ger på sikt en liknande effekt som klinkerolja, vilket ger ett visst skydd mot att vatten och smuts tränger in i ytan och på sikt gör det lättare att hålla efter.

Fläckborttagning på kakel, klinker och fog

Spill och läckage ska alltid torkas upp med trasa eller mjuk svamp så snart som möjligt.

Livsmedelsfett, öl, vin, glass, hudfett, oljefilm, smörjfett, metallskrap av aluminium	Alkaliskt rengöringsmedel - ”Allrengöring” eller ”Grovrengöring”, soda eller kaustisksodalösningar
Kalkutfällningar, cement, bruk, rostfläckar, metallskrap av stål	Sura rengöringsmedel – ”Klinkerrent”, ättiksprit, ”Murtvätt”
Färgspill av oljefärg/alkydfärg, motorolja, asfaltfläckar	Lösningsmedel – lacknafta, T-grön
Gummi, stearin, paraffin	Lösningsmedel – acetone, sprit, T-röd, rengöringsbensin
Färgspill akrylatfärg	Vatten – utspädning av färgen med mycket vatten och upptorkning
Färgfläckar som torkat	Mekanisk rengöring – skrapning med rakblad, fläckborttagningsmedel
Kraftigt färgande vätskor, t.ex. rödvin, hårfärg och rödbetsspäd	Alkaliskt och blekande rengöringsmedel – ”Klorin” i spädning efter tillverkarens rekommendation för fläckborttagning.

OBS! - Alkaliskt rengöringsmedel, typ ”Allrengöring” eller ”Grovrengöring”, är avfettande och därmed uttorkande för huden. Skydda ögon, slemhinnor och hud.

El

Samtliga har fått en jordfelsbrytare monterade i lägenheten (bredvid befintlig el-central i hall). Man har även som tillval kunnat välja till en ny el-central med inbyggd jordfelsbrytare.

Jordfelsbrytare

Jordfelsbrytaren har s.k. automatsäkringar. Jordfelsbrytaren känner av farliga jordfelsströmmar i el-anläggningen och bryter strömmen i hela lägenheten, det innan person- och egendomsskada uppstår. När jordfelsbrytaren har brutit strömmen så kommer ett relä att vara nerfällt (gul pil). Skulle man behöva stänga av strömmen i ett visst rum för elinstallation eller liknande, men ändå inte vill stänga av strömmen i hela lägenheten så ställer man om det relä som gäller för det utrymme (se grön pil), se elschema för vilket relä som går till vilket utrymme.

På jordfelsbrytaren finns en provknapp (röd pil) som används för att kontrollera om jordfelsbrytaren är funktionsduglig. Kontrollera att jordfelsbrytaren fungerar med högst 6 månaders intervall. Kontakta din bovärd om jordfelsbrytaren inte fungerar.

Tips! Installation av jordfelsbrytaren kan innebära att ni kan få en lägre kostnad för er hemförsäkring – hör med ditt försäkringsbolag.

Felsökning jordfelsbrytare

Vad gör du när jordfelsbrytaren löser ut? Följande åtgärder rekommenderas:

1. Tryck upp knappen på jordfelsbrytaren. Om jordfelsbrytaren inte löser ut igen tyder detta på en tillfällig störning.
2. Om jordfelsbrytaren löser ut direkt efter tillslaget finns ett bestående fel. Bryt strömmen genom att trycka ned alla automatsäkringar i centralen. Därefter trycker du upp knappen på jordfelsbrytaren igen.
3. Återställ därefter en säkring i taget tills att jordfelsbrytaren åter igen löser ut. Felet är nu lokaliserat till den säkringsgrupp som du återställde sist.
4. Nästa steg är att dra ur alla stickproppsanslutna apparater inklusive lampor i tak, som hör till denna grupp. Tryck därefter upp knappen till jordfelsbrytaren. Om den nu löser ut på nytt finns felet i den fasta installationen eller i någon fast ansluten apparat. Kontakta då din bovärd för att få hjälp.
5. Om jordfelsbrytaren inte löst ut, anslut en apparat i taget till uttagen tills att jordfelsbrytaren löser ut igen. Det är den sist anslutna apparaten som sannolikt är felaktig. Låt nu en fackkunnig person undersöka och reparera den apparaten.